

EIROPAS PARLAMENTS

2009 - 2014

Nodarbinātības un sociālo lietu komiteja

2011/2052(INI)

25.5.2011

ZIŅOJUMA PROJEKTS

par Eiropas platformu cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību
(2011/2052(INI))

Nodarbinātības un sociālo lietu komiteja

Referents: *Frédéric Daerden*

PR_INI

SATURA RĀDĪTĀJS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS	3
PASKAIDROJUMS	8

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par Eiropas platformu cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību (2011/2052(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību, jo īpaši tā 3. panta 3. punktu, un Līgumu par Eiropas Savienības darbību, jo īpaši tā 9., 148., 160. un 168. pantu,
- ņemot vērā ES Pamattiesību hartu, jo īpaši tās 1., 16., 21., 23., 24., 25., 30., 31. un 34. pantu¹,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 22. oktobra Lēmumu Nr. 1098/2008/EK par Eiropas gadu cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību (2010. gads)²,
- ņemot vērā Nodarbinātības, sociālās politikas, veselības un patērētāju aizsardzības padomes 2010. gada 8. jūnija secinājumus par tematu „Taisnīguma un veselības aizsardzības jautājumi visās politikas jomās — solidaritāte veselības aizsardzībā”³,
- ņemot vērā Nodarbinātības, sociālās politikas, veselības un patērētāju aizsardzības padomes (EPSCO) 2011. gada 7. marta secinājumus⁴,
- ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas 2011. gada 15. februāra atzinumu par Eiropas platformu cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību — Stratēģijas „Eiropa 2020” pamatiniciatīva⁵,
- ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas 2011. gada 10. februāra ziņojumu „SPC Assessment of the social dimension of the Europe 2020 Strategy”⁶,
- ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu „Solidaritāte veselības jomā — Nevienlīdzības samazināšana veselības jomā ES”⁷,
- ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu par Eiropas platformu cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību⁸,
- ņemot vērā Komisijas 2008. gada 3. oktobra ieteikumu par tādu cilvēku aktīvu integrāciju,

¹ OV C 303, 14.12.2007., 1. lpp.

² OV L 298, 7.11.2008., 20. lpp.

³ ES Padome, paziņojums presei 10560/10 (*presse 156*), Nodarbinātības, sociālās politikas, veselības un patērētāju aizsardzības padomes 3019. sanāksme, Luksemburgā, 2010. gada 7. un 8. jūnijs.

⁴ ES Padome, paziņojums presei 7360/11 (*presse 52*), Nodarbinātības, sociālās politikas, veselības un patērētāju aizsardzības padomes 3073. sanāksme, Briselē, 2011. gada 7. marts.

⁵ Sociālās aizsardzības komitejas (SAK) atzinums Padomei, Eiropas Savienības Padome, 6491/11, SOC 124, 2011. gada 15. februāris.

⁶ Sociālās aizsardzības komitejas ziņojums Padomei, ES Padome, 6624/11 ADD 1 SOC 135 ECOFIN 76 SAN 30, 2011. gada 18. februāris.

⁷ Sociālās aizsardzības komitejas atzinums Padomei, ES Padome, 9960/10, SOC 357 SAN 122, 2010. gada 20. maijs.

⁸ *CdR 402/2010 final*, <http://toad.cor.europa.eu/corwipdetail.aspx?folderpath=ECOS-V/012&id=20923>.

kuri ir atstumti no darba tirgus¹,

- ņemot vērā Komisijas paziņojumu „Solidaritāte veselības jomā. Nevienlīdzības samazināšana veselības jomā ES” (COM(2009) 0567),
- ņemot vērā Komisijas paziņojumu „Stratēģija Pamattiesību hartas efektīvai īstenošanai Eiropas Savienībā” (COM(2010) 0573),
- ņemot vērā Komisijas paziņojumu „Eiropa 2020. Stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei” (COM(2010) 2020),
- ņemot vērā 2001. gada 4. oktobra rezolūciju par Apvienoto Nāciju Vispasaules galējas nabadzības izskaušanas dienu²,
- ņemot vērā 2008. gada 9. oktobra rezolūciju par sociālās integrācijas veicināšanu un nabadzības, tostarp bērnu nabadzības, apkarošanu ES³,
- ņemot vērā 2009. gada 6. maija rezolūciju par tādu cilvēku aktīvu integrāciju, kuri ir atstumti no darba tirgus⁴,
- ņemot vērā 2010. gada 16. jūnija rezolūciju par stratēģiju „ES 2020”⁵,
- ņemot vērā 2010. gada 20. maija rezolūciju par kohēzijas politikas ieguldījumu Lisabonas mērķu un stratēģijas „ES 2020” mērķu sasniegšanā⁶,
- ņemot vērā 2010. gada 8. septembra normatīvo rezolūciju par priekšlikumu Padomes lēmumam par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņem — stratēģijas „Eiropa 2020” integrēto pamatnostādņu II daļa⁷,
- ņemot vērā Parlamenta 2010. gada 20. oktobra rezolūciju par finanšu, ekonomikas un sociālo krīzi — ieteikumi veicamajiem pasākumiem un iniciatīvām⁸,
- ņemot vērā Parlamenta 2010. gada 20. oktobra rezolūciju par minimālā ienākuma nozīmi nabadzības apkarošanā un integrējošas sabiedrības attīstības veicināšanā Eiropā⁹,
- ņemot vērā 2011. gada 16. februāra rezolūciju par Komisijas Zaļo grāmatu „Ceļā uz atbilstīgām, noturīgām un drošām Eiropas pensiju sistēmām”¹⁰,
- ņemot vērā 2011. gada 8. marta rezolūciju par sieviešu nabadzības izpausmēm Eiropas

¹ OV L 307, 18.11.2008., 11. lpp.

² OV C 87E, 11.4.2002., 253. lpp.

³ OV C 9E, 15.1.2010., 11. lpp.

⁴ OV C 212E, 5.8.2010., 23. lpp.

⁵ Pieņemtie teksti, P7_TA(2010)0223.

⁶ Pieņemtie teksti, P7_TA(2010)0191.

⁷ Pieņemtie teksti, P7_TA(2010)0309.

⁸ Pieņemtie teksti, P7_TA(2010)0376.

⁹ Pieņemtie teksti, P7_TA(2010)0375.

¹⁰ Pieņemtie teksti, P7_TA(2011)0058.

Savienībā¹,

- ņemot vērā 2010. gada 7. septembra rezolūciju par sieviešu lomu novecojošā sabiedrībā²,
 - ņemot vērā 2010. gada 16. decembra deklarāciju par ES stratēģiju bezpajumtniecības izskaušanai³,
 - ņemot vērā Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par „Eiropas platformu cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību: Eiropas pamatprogramma sociālai un teritoriālai kohēzijai” (COM(2010) 0758),
 - ņemot vērā Reglamenta 48. pantu,
 - ņemot vērā Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas ziņojumu un Budžeta komitejas, Kultūras un izglītības komitejas un Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas atzinumus (A7-0000/2011),
- A. tā kā krīze un taupība vismagāk skārusi visneaizsargātākos iedzīvotājus;
- B. tā kā nabadzība un sociālā atstumtība 2000.–2008. gadā ir palielinājusies, neraugoties uz Savienības apņemšanos; to nevar samazināt, nedz īstenot integrējošo izaugsmi, neapkarojot nevienlīdzību un diskrimināciju;
- C. tā kā stratēģijas „Eiropa 2020” mērķis ir par 20 miljoniem samazināt to iedzīvotāju skaitu, kurus apdraud nabadzība, atbilstīgi trīs rādītājiem (nabadzības riska rādītājs pēc sociālajiem pārvedumiem/pabalstiem, materiālās nenodrošinātības rādītājs un procentuālais cilvēku skaits, kuri dzīvo māsaimniecībās ar ļoti zemu darba intensitāti);
- D. tā kā nabadzība kavē izaugsmi, palielina valsts budžeta deficītu un mazina Eiropas konkurētspēju;
- E. tā kā nabadzība ir daudzšķautņaina parādība un tās risināšanai vajadzīga integrēta pieeja, kurā ņem vērā cilvēku dzīves posmus un daudzpusīgās vajadzības un kuras pamatā ir arī tiesību, resursu un pakalpojumu pieejamības garantija;
- F. tā kā nodarbinātība pati par sevi nenodrošina cilvēkiem iespēju izkļūt no nabadzības un nabadzīgo darba ņēmēju parādība pēdējos gados ir atzīta;
- G. tā kā nabadzības sliekšnis 60 % apmērā no vidējā ienākuma attiecīgajā valstī ir noderīgs un vajadzīgs rādītājs, taču „pamata preču un pakalpojumu grozs” arī ir valsts politikas jomu vajadzību rādītājs;
- H. tā kā sociālā aizsardzība, tostarp minimālo ienākumu sistēmas, ir svarīgs ekonomiku stabilizējošs faktors, kas ierobežo krīzes un pārdales ietekmi visas dzīves garumā, nodrošina pret sociāliem riskiem un aizsargā pret nabadzību;

¹ Pieņemtie teksti, P7_TA(2011)0086.

² Pieņemtie teksti, P7_TA(2010)0306.

³ Pieņemtie teksti, P7_TA(2010)0499.

- I. tā kā veselība un dzīves ilgums ir saistīts ar sociālo vidi un bērnu nabadzību un tā kā atšķirības veselības jomā starp turīgajiem un nabadzīgajiem iedzīvotājiem joprojām ir būtiskas un atsevišķās jomās palielinās;
- J. tā kā vecāka gadagājuma cilvēki ir pakļauti lielākam nabadzības riskam salīdzinājumā ar vispārējo sabiedrību sakarā ar ienākumu krasu samazināšanos pēc aiziešanas pensijā, un citiem faktoriem, piemēram, fizisku atkarību; tā kā paaudžu savstarpējās sociālās saiknes pārrāvums ir liela mūsu sabiedrības problēma;
- K. tā kā sievietes ir neaizsargātākas pret nabadzību, ņemot vērā vairākus faktorus, piemēram, joprojām pastāvošās atšķirības starp sieviešu un vīriešu atalgojumu, no tā izrietošās pensiju atšķirības un diskrimināciju nodarbinātības jomā;
- L. tā kā 20 % bērnu ir pakļauti nabadzības riskam salīdzinājumā ar 17 % ES kopējā iedzīvotāju skaita;
- M. tā kā Eiropas Savienībā, sākoties krīzei, ir ārkārtīgi palielinājies jauniešu bezdarbs, kas jau bija lielāks nekā citām vecuma grupām;
- N. tā kā ekonomikas krīze ir smagi skārusi migrantus;
- O. tā kā personu ar invaliditāti nabadzība vidējo līmeni pārsniedz par 70 %;
- P. tā kā liela daļa Eiropas romu ir atstumti un dzīvo nožēlojamos sociālekonomiskos apstākļos,

Platformas metodes

1. prasa Komisijai pilsoniskās sabiedrības līdzdalību valsts un Eiropas Savienības līmenī un piešķirt oficiālu statusu sanāksmēm ar nabadzības skartiem cilvēkiem ikgadējās sanāksmes ietvaros, kas veltīta nabadzības jautājumiem;
2. prasa kritiski un regulāri uzraudzīt dalībvalstu progresu nabadzības samazināšanas mērķa īstenošanā un to, kā dalībvalstis to transponē apakšmērķos;
3. prasa Komisijai skaidri uzņemties juridisku atbildību, ja netiek piemērota horizontālā sociālā klauzula, un prasa tai precizēt platformas nozīmi klauzulas īstenošanas novērtēšanā;
4. prasa Komisijai noteikt budžeta pozīcijas, kas attiecas uz platformu;
5. prasa nabadzības jomā nostiprināt un pareizi piemērot atklātu koordinēšanas metodi, jo īpaši izmantojot vispārēji novērtētas valstu sociālās integrācijas stratēģijas;
6. prasa Komisijai precizēt „pamata preču un pakalpojumu groza” definīcijas vispārējus, visiem saprotamus principus;

Iespējamie risinājumi

7. prasa sagatavot Komisijas 2008. gada ieteikuma par aktīvas integrācijas stratēģiju

īstenošanas grafiku;

8. atbalsta kvalitatīvu darbavietu radīšanu, izmantojot profesionālo apmācību, un individualizēta atbalsta pasākumus darba meklēšanā, jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošām grupām;
9. prasa visu darba ņēmēju līdztiesību un sociālo aizsardzību visās dalībvalstīs;
10. iesaka dalībvalstīm ieviest vai pilnveidot pasākumus cilvēku ar invaliditāti iekļaušanai uzņēmumos un sabiedriskajos pakalpojumos, lai veicinātu viņu integrāciju;
11. atzīst nepieciešamību novērtēt ES fondu ietekmi uz nabadzības samazināšanas mērķi pat, ja tas nav to pamatmērķis; par prioritāriem uzskata projektus, kuros apvienoti nodarbinātības un aktīvas integrācijas mērķi un stratēģijas;
12. aicina dalībvalstis iesniegt valsts reformu programmas, kas atbilst platformas mērķim, un aicina Komisiju neierobežot to ieguldījumu un sociālo izdevumu spēju ekonomikas pārvaldībā, apzinoties, ka, lai samazinātu nabadzību, ir jāpanāk gudra, ilgtspējīga un integrējoša izaugsme, kā norādīts stratēģijā „ES 2020”;
13. prasa Komisijai ierosināt horizontālu diskriminācijas novēršanas direktīvu, lai turpinātu izskaust diskrimināciju;
14. atzinīgi vērtē Komisijas vēlmi precizēt tiesisko regulējumu attiecībā uz sociālās ekonomikas uzņēmumiem, lai tie varētu mierīgi sniegt savu ieguldījumu nabadzības mazināšanā;
15. iesaka aktīvu politiku mājokļu jomā, lai visiem nodrošinātu piekļuvi pienācīgam mājoklim par pieņemamu cenu, un enerģētikas jomā, veicinot atjaunojamo energoresursu izmantošanu un energoefektivitāti;
16. prasa iesaistīt romus visās Eiropas Savienības vai dalībvalstu politikas jomās attiecībā uz to sociālo integrāciju;
17. prasa, lai cīņa pret bērnu nabadzību būtu vērsta uz novēršanu, nodrošinot piekļuvi agrīna vecuma bērniem domātiem pakalpojumiem, izveidojot pareizu šo pakalpojumu tīklu teritorijās;
18. vēlas, lai Komisija ierosina pamatdirektīvu par minimālo ienākumu, kas ļautu pārvarēt nabadzību, nodrošināt pamatu cienīgai dzīvei un panākt progresu darba meklēšanā un apmācībā, ievērojot dažādu praksi, koplīgumus vai tiesību aktus dažādās dalībvalstīs;
19. uzskata, ka visās dalībvalstīs jāattīsta veco ļaužu aprūpes sistēmas, lai nepieļautu viņu atstumtību vai nabadzību;
20. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai un dalībvalstu valdībām un parlamentiem.

PASKAIDROJUMS

Lai arī Eiropas Savienība ir viens no bagātākajiem reģioniem pasaulē, tajā uz nabadzības robežas dzīvo 80 miljoni cilvēku, tostarp 20 miljoni bērnu un 8 % ekonomiski aktīvo iedzīvotāju.

Šī situācija nav saderīga ar Līgumos noteiktajām Eiropas tiesiskuma un solidaritātes vērtībām.

Turklāt nabadzība un sociālā atstumtība pēdējo gadu laikā ir palielinājusies, neraugoties uz ES apņemšanos to samazināt.

2008. gada krīze un tās sekas vēl vairāk akcentēja šo problēmu, radot smagus apstākļus visneaizsargātākajiem iedzīvotājiem.

Kaut arī cīņa pret nabadzību un sociālo atstumtību galvenokārt ir valstu valdību atbildībā, tomēr ES var būt būtiska loma izpratnes veidošanas, koordinēšanas un finansēšanas jomā.

Lai nodrošinātu ilgtspējīgu un integrējošu izaugsmi, ir būtiski svarīgi Eiropas projekta pamatā iekļaut visneaizsargātākās grupas, jo nabadzības mazināšana ir turpmākās izaugsmes dzinulis.

Eiropas Parlaments un Padome pasludināja 2010. gadu par „Eiropas gadu cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību”, lai no jauna apstiprinātu un stiprinātu ES sākotnējo politisko apņemšanos, kas pausta Lisabonas stratēģijas sākuma posmā, — „būtiski ietekmēt nabadzības izskaušanu”.

Iepriekš minētajā gadā Eiropas Parlaments jo īpaši pieņēma ziņojumu par minimālā ienākuma nozīmi nabadzības apkarošanā un integrējošas sabiedrības attīstības veicināšanā Eiropā.

Turklāt Eiropas Komisija 2010. gada 16. decembrī publicēja savu paziņojumu par Eiropas platformu cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību: Eiropas pamatprogramma sociālai un teritoriālai kohēzijai.

Platforma ir viena no stratēģijas „Eiropa 2020” septiņām pamatiniciatīvām. Tai jāpiedāvā dalībvalstīm „pamatnoteikumi”, kas ietver dažādu pieeju, lai sasniegtu 2020. gada stratēģijas kvantitatīvos mērķus, jo īpaši līdz 2020. gadam par 20 miljoniem samazināt to iedzīvotāju skaitu, kas atrodas nedrošā situācijā.

Stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei kontekstā platformas mērķis ir jo īpaši veicināt inovācijas un eksperimentus sociālajā jomā, nabadzības dažādās tās iespējamās izpausmēs visas dzīves laikā samazināšanu, Eiropas fondu optimizēšanu un sociālās aizsardzības efektivitātes palielināšanu.

Dalībvalstīm nākamo mēnešu laikā Eiropas Komisijai jāiesniedz to valsts reformu programma, tajā iekļaujot ziņas par to, kā tās paredz apkarot sociālo atstumtību un nabadzību. Tās skaidros savas iniciatīvas valstu ziņojumos par stratēģiju „Eiropa 2020”.

Tā kā nabadzība ir daudzšķautņaina parādība, tās risināšanai vajadzīga integrēta pieeja, kas

iesaista dažādus publiskās varas līmeņus — no ES līmeņa līdz vietējam līmenim — sadarbībā ar vietējiem pārstāvjiem.

Vadoties pēc šīm bažām, tika izstrādāts šis ziņojums, kam bagātīgu ieguldījumu sniedza attiecīgās iesaistītās puses, jo īpaši attiecībā uz ziņojumā formulētajiem priekšlikumiem, lai palīdzētu izskaust nabadzības un sociālās atstumtības postu.